

The late Provençal autumn came to a focal point of beauty. [...] And with then late autumn came Vincent's full strength. He saw that his work was getting on. Good ideas began to spring anew in his mind; he was happy in letting them develop (I. Stone *Lust for Life*, p. 463).

Втрата зв'язку з природою та здатності відроджуватися разом з нею набуває асоціативно-символічного значення божевілля і смерті:

He returned to work in his studio on the first real day of spring. [...] The eternal re-creation of nature brought forth no new life in Vincent. For the first time since he had grown accustomed to his companions, their mad babblings and periodic seizures tore his nerves and ripped into his vitals (I. Stone *Lust for Life*, p. 473).

Отже, ЗСС є художнім втіленням альтернативних форм свідомості в сукупності вербальних і персонажних образів. Основним засобом репрезентації ЗСС є зображення зміни звичного ритму сприйняття персонажем дійсності. Уповільнення чи прискорення такого ритму відображується шляхом експресивності синтаксичної організації художнього тексту, а також семантики мовних одиниць. Безпосередній зв'язок між ритмом і смисловим планом тексту встановлюється проведенням паралелей між природними ритмами (наприклад, змінами пір року) та процесами творчості.

У результаті аналізу було виокремлено три основні етапи ЗСС, спричинені творчим актом: 1) свідоме намагання митця увійти в ЗСС; 2) переживання ним такого стану; 3) вихід зі ЗСС, що завершується поверненням до нормального стану свідомості або ж виникненням патологічного хворобливого стану.

Перспективою дослідження в обраному напрямі є аналіз зв'язку ритміко-просодичних засобів втілення ЗСС на концептуальному рівні художнього тексту.

Література

Бишук Г. В. Ритмічна модель англomовного художнього тексту (експериментально-фонетичне дослідження на матеріалі соціально-психологічних оповідань письменників ХХ ст.): дисертація ... канд. філол. наук: 10.02.04 / Бишук Галина Володимирівна. – К., 2003. – 223 с. Воробйова О. П. Поетика хвиль в контексті емоційного резонансу (нарис з когнітивної емотіології) // Мова, культура й освіта в сучасному світі: зб. наук. пр. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2008. – С. 126-135. Вороб'єва О. П. Словесна голографія в пейзажному дискурсе Вирджинії Вулф: модуси, фрактали, фузії // Когніція, комунікація, дискурс: Міжнародний електронний збірник наукових праць. Серія "Філологія". – Харків, 2010. – №1. – С. 47-74. Гиришман М. М. Ритм художественной прозы / Михаил Моисеевич Гиришман. – М.: Советский писатель, 1982. – 366 с. Людвиг А. Изменённые состояния сознания // Изменённые состояния сознания / ред. Ч. Тарт. – М.: ЭКСМО, 2003. – С. 14-37. Спивак Д. Л. Лингвистика изменённых состояний сознания: монография. / Дмитрий Леонидович Спивак. – Ленинград: Наука, 1986. – 92 с. Тарасенко В. В. Фрактальная семиотика: "слепые пятна", перепетии и узнавания / [закл. ст. Ю. С. Степанова] – М.: Книжный дом "ЛИБРОКОМ", 2009. – 232 с. Тернер Ф., Петель Э. Поэзия, мозг и время // Красота и мозг. Биологические аспекты эстетики / ред. И. Ренчлера, Б. Херцбергер, Д. Эпстайна [пер. с англ.] – М.: Мир, 1995. – С. 74-97. Spivak D. L. Linguistics of Altered States of Consciousness: Problems and Prospects / D. L. Spivak // Journal of Quantitative Linguistics. – Vol. 11, № 1-2. – 2004. – p. 27-32. Tsur R. Toward a Theory of Cognitive Poetics / Reuven Tsur. – North Holland: Elsevier Science Publishing Company, 1992. – 573 p.

Джерела ілюстративного матеріалу

Stone I. *Lust for Life. A Biographical Novel of Van Gogh* / Irving Stone. – N.Y.: New American Library, 1964. – 509 p.

РЕПЕХ Н. В.

(Київський національний лінгвістичний університет)

СЕМАНТИКА ПОЧАТКУ ТА КІНЦЯ В АНГЛОМОВНОМУ ЖУРНАЛЬНОМУ ДИСКУРСІ: ЛІНГВОКОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ

У статті визначено концептуальні структури репрезентації семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ в англomовному журнальному дискурсі, представлені образ-схемами. Виявлено, що просторово-перцептивна, кінетична та силова репрезентація досліджуваної семантики зумовлена специфікою її формування на основі осмислення відповідного сенсомоторного досвіду. Доведено, що актуалізація виокремлених образ-схем у значенні мовних засобів на позначення ПОЧАТКУ і КІНЦЯ дозволяє представляти події у медіатексті в різних ракурсах.

Ключові слова: суперординатний рівень категоризації, образ-схема, сенсомоторний досвід, конструювання, семантика ПОЧАТКУ і КІНЦЯ.

Репех Н. В. Семантика НАЧАЛА и КОНЦА в англоязычном журнальном дискурсе: лингвокогнитивный аспект. В статье раскрыты концептуальные структуры репрезентации семантики НАЧАЛА и КОНЦА в англоязычном журнальном дискурсе, представлены образ-схемами. Установлено, что пространственно-перцептивная, кинетическая и силовая репрезентация исследуемой семантики обусловлена спецификой её формирования на основе осмысления сенсомоторного опыта. Доказано, что актуализация выделенных образ-схем в семантике языковых средств, обозначающих НАЧАЛО и КОНЕЦ, позволяет представлять события в медиатексте в различных ракурсах.

Ключевые слова: суперординатный уровень категоризации, образ-схема, сенсомоторный опыт, конструирование, семантика НАЧАЛА и КОНЦА.

Repekh N. V. Semantics of BEGINNING and END in English Magazine Discourse: Cognitive Aspect. The article reveals image-schematic structures representing the BEGINNING and END semantics in English magazine discourse. The paper shows that space-perceptual, kinetic and force representation of the studied semantics results from the specificity of conceptualising sensorimotor experience. It is proved that particular image-schemas in the semantics of linguistic means naming BEGINNING and END represent media events from different points of view.

Key words: superordinate level of categorisation, image-schema, sensory and motoric experience, construing, semantics of BEGINNING and END.

Сучасний журнальний дискурс представляє процеси, події і явища, які виникають, розвиваються і зникають, а тому для їхнього опису потрібен потенціал мовних засобів на позначення ПОЧАТКУ і КІНЦЯ. Їхню важливість у творенні медійної реальності доводить виникнення зазначених смислів ще до розпаду індоєвропейської прамови, у якій вони як пара просторово-часових маркерів буття вважалися історично першою системою координат [Мечковская 2002, с. 109], котра допомагала структурувати світ та орієнтуватися в ньому.

До сих пір семантика ПОЧАТКУ та КІНЦЯ досліджувалася у руслі двох підходів: системно-мовного і логіко-семантичного. У системно-мовних розвідках проведено діахронічний аналіз англійських дієслів на позначення початку і кінця процесу, встановлено причини їх семантичних зсувів, які виявляються у специфіці сполучуваності досліджуваних дієслів у різні історичні періоди [Мошанова 1969, с. 14-23]. Логіко-семантичний підхід зосередився на встановленні логічних передумов формування і диференціації семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ [Арутюнова 2002, с. 3-16], на виявленні особливостей втілення досліджуваної семантики в російській та українській мовних картинах світу, зокрема в лексемах російської мови [Падучева 2002, с. 121-136], в українській і російській ідіоматиці [Баранов 2002, с. 27-35; Яковенко 2004, с. 251-256] та видо-часових формах дієслів [Зализняк 2002, с. 211-224]. У цьому руслі окрему увагу привертає втілення семантики ПОЧАТКУ і КІНЦЯ в дискурсі в цілому та його окремих різновидах – інституціональному [Шешунова 2002, с. 516-522] та ритуальному [Левонтина 2002, с. 578-583].

Саме логіко-семантичні розвідки окреслили наріжні питання, пов'язані з перцептивними передумовами формування семантики ПОЧАТКУ і КІНЦЯ та концептуальною репрезентацією досліджуваних смислів [Мечковская 2002, с. 109-120], які можна з'ясувати лише з залученням дослідницького апарату когнітивної лінгвістики, котра вивчає способи концептуалізації та вербалізації дійсності [Кубрякова 1996, с. 53]. Спрямованість сучасних лінгвокогнітивних студій на вивчення взаємодії мови з ментальними структурами різного ступеня узагальнення з метою виявлення принципів конструювання реальності в аспекті впливу на аудиторію зумовлює **актуальність** цього дослідження.

Метою статті є з'ясування концептуальних структур репрезентації семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ, що передбачає виконання наступних **завдань**: встановити сенсомоторні витоки формування досліджуваної семантики; проаналізувати її втілення в образ-схемному форматі на основі мовних одиниць, які експлікують ідеї ПОЧАТКУ та КІНЦЯ.

Об'єктом дослідження є семантика ПОЧАТКУ та КІНЦЯ, а **предмет** вивчення становить лінгвокогнітивний аспект її репрезентації в англійському журнальному дискурсі.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що у ній уперше застосований лінгвокогнітивний підхід до вивчення вербалізації смислів ПОЧАТКУ і КІНЦЯ **на матеріалі** журнальних статей, відібраних з англійських часописів *Newsweek* і *The Economist*.

Семантика ПОЧАТКУ та КІНЦЯ сформувалася внаслідок високого ступеня абстрагування, що дає підстави співвідносити її з суперординатною категоризацією, протиставленою базовому рівню, на якому світ розпізнається в процесі його сприйняття [Rosch 2004, с. 93-97], а досліджувані смисли представлені як народження і смерть, виникнення та знищення, створення і руйнація, схід і захід, вхід і вихід, тощо [Мечковская 2002, с. 109].

Сенсомоторні досвідні дані формалізуються у вигляді образ-схем, котрі як базові доконцептуальні структури лінгвокогнітивної діяльності репрезентують перцептивні відношення у формі елементарних повторюваних експериментальних моделей, покладених в основу формування складних образів свідомості [Johnson 1987, с. 29], дозволяючи поєднати результати сприйняття з мовою та пояснити формування мовного значення. Тому образ-схеми розглядаємо як базові концептуальні структури репрезентації ПОЧАТКУ та КІНЦЯ у значенні мовних засобів і конструювання медіа-подій на різних рівнях узагальнення.

Для виявлення образ-схемної структури семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ, яка визначає ракурси репрезентації у медіа-текстах змісту, спочатку встановлюємо сенсомоторні витоки досліджуваних смислів: просторово-перцептивні, кінетичні й силові.

Просторово-перцептивний складник семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ обумовлений специфікою візуального освоєння навколишнього середовища та здібністю людини фіксувати погляд і зосереджувати увагу на певних аспектах простору, наприклад, на об'єкті, що рухається, на траєкторії, її початку чи кінці тощо. Специфіка сприйняття людиною простору визначається принципом втіленого розуміння [Johnson

1987, с. xix], за якого тіло індивіда є точкою відліку, стосовно якої він встановлює перспективу сприйняття світу. Анатомія тіла, поєднана з зоровим сприйняттям, спрямованим вперед, тобто в кінець, за напрямком руху об'єкта визначають виникнення ідеї “межі”, яка одночасно замикає і починає певні відрізки простору [Арутюнова 2002, с. 4] і покладена в основу формування синкретичного смислу “кінців, кінця-початку”. Якщо КІНЕЦЬ як основний орієнтир руху очей та тіла вперед, є наслідком природи людини, то ПОЧАТОК, є скоріше продуктом розуму і логіки, який утворюється як наслідок концептуального осмислення [Падучева 2002, с. 127].

Враховуючи специфіку візуального освоєння світу до засобів просторово-перцептивної репрезентації семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ зараховуємо: топологічні образ-схеми БЛИЗЬКО – ДАЛЕКО (NEAR – FAR), які відображають відстань між спостерігачем та об'єктами концептуалізації [Потапенко 2004, с. 22]; та візуальні гешталти МАСА – МНОЖИНА – ЗЛІЧУВАНІСТЬ – ОБ'ЄКТ – ЦІЛЕ – ЧАСТИНА – ПОВЕРХНЯ (МЕЖА), які відбивають зміну отриманого образу під час близького чи віддаленого сприйняття [Потапенко 2004, с. 23]. МАСА представляє образ групи об'єктів, отриманий у далекій перспективі, відображаючи нездатність індивіда диференціювати окремі складники сукупності. МНОЖИНА репрезентує об'єкти, сприйняті у віддаленій перспективі, яка дозволяє спостерігачеві розпізнати окремі складники цілого. ЗЛІЧУВАНІСТЬ пов'язана з концептуалізацією об'єктів у наближеній перспективі, яка дає можливість їх полічити. Людина концептуалізує ОБ'ЄКТ у близькій перспективі при співвіднесенні окремої позамовної сутності з межами поля сприйняття спостерігача. Образ-схеми ЦІЛЕ – ЧАСТИНА представляють образи, отримані при безпосередньому сприйнятті ОБ'ЄКТА, коли спостерігач концептуалізує його як ЦІЛЕ та розрізняє його складники, наприклад ПОВЕРХНЮ [Потапенко 2004, с. 26-27]. Відповідно, БЛИЗЬКО – це те, що знаходиться біля тіла людини, тобто у близькій перспективі сприйняття об'єктів у просторі, пов'язуємо з ПОЧАТКОМ, а ДАЛЕКО і віддалену перспективу сприйняття – з КІНЦЕМ. Наприклад, у реченні *At the end of the tunnel could be a more integrated Europe, reformed problem economies, and ultimately a more competitive Europe* (Newsweek 15.02.2010, с. 18) словосполучення *at the end of the tunnel* співвідносить нову економічну політику в Європі з топологічним орієнтиром ДАЛЕКО, котрий буде віддалену перспективу її сприйняття, яка асоціюється з КІНЦЕМ. Водночас, у прикладі *And at the first sign of trouble, the government made the mistake of issuing a blanket guarantee for all its banks' debts, which now means that taxpayers have to bear the catastrophic losses on property bets* (The Economist 20.11.2010, с. 11) словосполучення *at the first sign of trouble* співвідносить перекладення ірландським урядом своїх боргових зобов'язань на плечі народу з ПОЧАТКОМ складнощів в економіці країни, про що свідчить значення числівника *first*, де ключова сема ‘coming before all other things’ [Longman 2005, с. 599] актуалізує образ-схему БЛИЗЬКО, пов'язану з ПОЧАТКОМ.

Кінетичні відношення, покладені в основу формування ПОЧАТКУ та КІНЦЯ, втілюються у щоденних подіях, пов'язаних із рухом [Мечковская 2002, с. 109]. Його розуміють як переміщення з вихідної точки у просторі, у якій об'єкт знаходився у початковий момент часу, у пункт, в який він потрапляє в кінцевий момент часу [Шмелев 2002, с. 181]. Кінетична репрезентація ПОЧАТКУ і КІНЦЯ спирається на образ-схему ШЛЯХ (PATH) та її розширений варіант ДЖЕРЕЛО-ШЛЯХ-КІНЕЦЬ (SOURCE-PATH-GOAL), у якому ДЖЕРЕЛО співвідносимо з ПОЧАТКОМ ШЛЯХУ, а МЕТУ з його КІНЦЕМ. Кінетичні образ-схеми ВЕРТИКАЛЬ (VERTICALITY), ЦИКЛ (CYCLE), ПОВТОРЕННЯ (ITERATION) репрезентують специфіку інших різновидів руху: прямовисного і колового [Johnson 1987, с. 113, 119, 126].

Образ-схема ШЛЯХ репрезентує траєкторію руху з початкової точки (the starting point) до пункту призначення (the goal) [Lakoff 1999, с. 33]. Проте дієслова, які експлікують ідею руху у просторі (*leave, move, flee, come, go, run* та ін.), вказують лише на вектор переміщення, а тому ПОЧАТОК і КІНЕЦЬ руху ідентифікуються одиницями, залежними від предиката, напр., *The regulator has successfully set and enforced rules on capital buffers, leading to a more stable environment for the industry* (The Economist 20.11.2010, с. 16). У наведеному прикладі дієслово руху *leading*, вказує на вектор переміщення, а словосполучення *to a more stable environment for the industry* – на кінцеву точку, співвідносячи стабільні умови для розвитку індустрії із осмисленням КІНЦЯ.

Прямовисний варіант ШЛЯХУ репрезентований образ-схемою ВЕРТИКАЛЬ, у структурі якої ПОЧАТОК і КІНЕЦЬ трансформуються у ВЕРХ і НИЗ відповідно. Тому у певних контекстах ПОЧАТОК співвідноситься з ВЕРХОМ, а КІНЕЦЬ – з НИЗОМ. У прикладі *But although net immigration fell in 2008, it bounced up again to 196, 000 in 2009 as emigration dropped* (The Economist 20.11.2010, 33) присудки *fell* і *dropped* експлікують рух ВЕРТИКАЛЮ УНИЗ, із яким співвідноситься КІНЕЦЬ міграційних процесів.

Осмислення ПОЧАТКУ та КІНЦЯ на базовому рівні категоризації у термінах подій і явищ, таких як схід і захід, зміна дня і ночі, місяця і року, котрі відбуваються циклічно, коли початок однієї фази збігається з кінцем іншої, визначає співвіднесення досліджуваної семантики з образ-схемою ЦИКЛ, яка відображає рух по колу і представляє повторювані дії. Тому образ-схему ПОВТОРЕННЯ розглядаємо як

операціональну основу ЦИКЛУ. Так, дієслово *reappoint* актуалізує ЦИКЛІ для відображення повторного призначення французьким президентом старих чиновників: *Yet in the end, a man who prides himself for his daring and decisiveness did nothing more than reappoint Mr Fillon, along with a clutch of others* (The Economist 20.11.2010, с. 43)

Силова основа семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ визначається нашою постійною взаємодією зі світом, заповненим суб'єктами й об'єктами, що зумовлює розуміння сили як початку, тобто джерела, причини змін, а її усунення – як кінець, наслідок цих змін. Взаємодія людини з навколишнім середовищем відображена в репрезентації семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ силовими образ-схемами: ПРИМУШЕННЯ (COMPULSION), ВІДВЕРНЕННЯ (DIVERSION), ПРОТИДІЯ (COUNTERFORCE), УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОДИ (RESTRAINT REMOVAL), ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ (ENABLEMENT) [Johnson 1987, с. 43-46]. Так, джерела занепаду ділової активності, вербалізованого іменником *halt*, співвідносяться з діями місцевих індійських політиків, які концептуалізуються як джерело ПРИМУШЕННЯ, актуалізованого у семантиці дієслова *bully* семою *'to put pressure on someone'* [Longman 2005, с. 194]: *In Andhra Pradesh (AP), the Indian state with the most microfinance borrowers and the base for the biggest for-profit MFIS, local politicians have bullied the business to a virtual halt* (The Economist 20.11.2010, с. 16). Водночас, КІНЕЦЬ фінансування малого бізнесу у країнах, що розвиваються, концептуалізується в термінах ПЕРЕШКОДИ, експлікованої у значенні дієслова *cap* семами *'limit', 'stop an amount'* [Longman 2005, с. 216]: з її джерелом співвідносяться уряди Індії та Бангладеш, напр., *Capping microfinance interest rates hurt the poor. In Bangladesh the government has capped the annual interest rate that microfinance institutions (MFIS) can charge at 27%* (The Economist 20.11.2010, с. 16).

Виявлені концептуальні структури репрезентації смислів ПОЧАТКУ і КІНЦЯ, пов'язані з різними способами взаємодії людини з навколишнім середовищем, активуються у семантиці мовних одиниць на позначення ПОЧАТКУ та КІНЦЯ, що дозволяє конструювати зміст медіа-повідомлень з урахуванням авторської точки зору. Для пояснення ролі образ-схемної репрезентації семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ у зображенні медіа-подій у певному ракурсі пропонуємо методику аналізу, яка складається з трьох етапів.

На першому етапі – таксономічному – виокремлюємо лексичні одиниці на позначення ПОЧАТКУ та КІНЦЯ і розподіляємо їх у тематичні ряди. **На другому етапі** – структурному – визначаємо семантичну структуру засобів вербалізації ПОЧАТКУ та КІНЦЯ, що дозволяє встановити сенсомоторну основу формування їхньої семантики і таким чином використати образ-схеми для пояснення засобів відображення ідей ПОЧАТКУ та КІНЦЯ описаної події з метою створення певного ракурсу її представлення. **Третій етап аналізу** – конструювання – спрямований на встановлення дискурсивної взаємодії виокремлених одиниць на позначення ПОЧАТКУ та КІНЦЯ при побудові медіатекстів.

Продемонструємо застосування розробленої методики аналізу на прикладі журнальної статті під заголовком *Shutting the Door* (The Economist 20.11.2010, с. 33-34), у якій ідеться про спроби британського уряду покласти край напливу іммігрантів.

На першому етапі виокремлюємо лексичні одиниці, які експлікують ПОЧАТОК і КІНЕЦЬ та розподіляємо їх у два тематичні ряди: на позначення ПОЧАТКУ процесу напливу іноземців та його причин (*to flood, to come, to move, to pull, to provoke*) та КІНЦЯ, пов'язаного з діями уряду щодо припинення міграційних процесів: дієслова *shut, be stopped, struggle, impose, cancel* та іменник *cap*.

На другому етапі аналізу на основі словникових дефініцій реконструюємо сенсомоторне підґрунтя семантики ПОЧАТКУ і КІНЦЯ виокремлених одиниць, встановлюючи їхній зв'язок з просторово-перцептивними, кінетичними чи силовими образ-схемами. Спочатку визначаємо семантичну структуру мовних засобів першого тематичного ряду. Лексичні одиниці *to flood, to move, to come* концептуалізують масовий приїзд мігрантів у країну в термінах руху, активуючи ШЛЯХ. Дієслово *move*, актуалізує ПОЧАТОК ШЛЯХУ, на що вказує сема *'to start'* (to start taking action) [Longman 2005, с. 1075], а одиниці *flood* і *come* КІНЕЦЬ ШЛЯХУ завдяки спільній семі *'to arrive at a place'* [Longman 2005, с. 613, 297]. На відміну від ШЛЯХУ, експлікованого у самому значенні виокремлених дієслів руху, КІНЕЦЬ ШЛЯХУ позначено додатками *Britain, country, schools*. Дієслова *provoke* (make someone angry) і *pull* (make someone follow you) [Longman 2005, с. 1321, 1325] концептуалізують джерела масових міграцій іноземців в Англію, у сенсі ПОЧАТКУ, актуалізуючи за допомогою семи *'make'* ПРИМУШЕННЯ.

Аналізуючи мовні засоби другої тематичної групи, встановлюємо, що у значенні одиниць *to shut, to be stopped, a cap* актуалізується ПЕРЕШКОДА, на що вказують їхні ключові семи *'close something', 'block', 'limit'* [Longman 2005, с. 1528, 1637, 216]. Семантика дієслова *struggle* (*'to fight something'*) [Longman 2005, с. 1649] концептуалізує спроби британських урядовців протистояти новим хвилям мігрантів у термінах ПРОТИДІЇ, а дієслово *impose* – в термінах ПРИМУШЕННЯ, активованого семою *'to force to accept'* [Longman 2005, с. 815]. Одиниця *cancel* за допомогою семи *'to end an agreement'* [Longman 2005, с. 214] експлікує КІНЕЦЬ напливу іммігрантів як наслідок ПОЗБАВЛЕННЯ

МОЖЛИВОСТІ.

На третьому етапі аналізу виявляємо, що взаємодіючи між собою, одиниці на позначення ПОЧАТКУ та причин міграцій у Британію представляють наплив іноземців у країну як поєднання двох різних за перцептивною природою ПОЧАТКІВ: кінетичного та силового, на що вказують активовані образ-схеми ШЛЯХ і ПРИМУШЕННЯ. Так, ПОЧАТОК міграційних хвиль конструюється у статті як рух іноземців у напрямку до кінцевого пункту (*Between 2000 and 2009 more than 5m foreigners moved to the country*). Автор статті не зазначає початковий пункт з метою акцентування небажаного приїзду іноземців у його країну, про що свідчать речення, які експлікують масове прибуття мігрантів у пункт призначення ([...] *aliens ousting natives from their homes and trades, and flooding schools; Last year less than a half of non-EU immigrants came because of work*). А джерела зазначеної проблеми вбачаються у зовнішніх факторах, таких як брак роботи, низький рівень життя, які змусили людей до переїзду (*Europe provoked an outcry over "aliens ousting natives from their homes. And skilled workers are the people Britain needs*).

КІНЕЦЬ напливу мігрантів як наслідок силових заходів британського уряду конструюється у статті низкою силових образ-схем: ПЕРЕШКОДА, напр., *Unskilled migration from outside the EU was in effect stopped by the previous government in 2008; [...] permanent cap needed in 2011-12 to help to achieve the stated aim of slashing net flows*; ПРИМУШЕННЯ, напр., *The government has started with work, imposing a controversial temporary 5% cut*; ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ, напр., [...] *cancelling all migration*; і ПРОТИДІЯ, напр., *Against this background, the coalition government is struggling to redeem its pledge to reduce net-long immigration*. Загалом, зображення напливу іммігрантів у Великобританію в силових термінах ПЕРЕШКОДИ, ПРИМУШЕННЯ, ПОЗБАВЛЕННЯ МОЖЛИВОСТІ та ПРОТИДІЇ створює у читачів враження боротьби уряду з іноземцями як із загарбниками, проти яких спрямований цілий арсенал силових методів.

Таким чином, активовані у семантиці виокремлених лексичних одиниць образ-схеми дозволяють пов'язати причини ПОЧАТКУ міграційних хвиль у Британії з зовнішніми силами, представленими економічною ситуацією в країнах мігрантів, а КІНЕЦЬ напливу іноземців – із діями британського уряду.

Результати дослідження. Досвідне підґрунтя для вербалізації медіа-подій у термінах ПОЧАТКУ та КІНЦЯ з метою впливу на аудиторію представлено просторово-перцептивними, кінетичними й силовими образ-схемами, які як концептуальні структури перцептивного походження актуалізуються у значенні мовних одиниць. **Перспективи** подальшого дослідження полягають у вивченні тактико-стратегічних засобів текстового втілення семантики ПОЧАТКУ та КІНЦЯ.

Література

- Арутюнова Н. Д. Вступление. В целом о целом. Время и пространство в концептуализации действительности / Н. Д. Арутюнова // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 3-18. Баранов А. Н. "Начало" и "Конец" в русской идиоматике / А. Н. Баранов, Д. О. Добровольский // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 27-35. Зализняк А. А. Семантика "начала" с аспектологической точки зрения / А. А. Зализняк, А. Д. Шмелев // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 211-224. Кубрякова Е. С. Краткий словарь когнитивных терминов / Е. С. Кубрякова, В. З. Демьянков, Ю. Г. Панкрац, Л. Г. Лузина. – М.: МГУ, 1996. – 245с. Левонтина И. Б. Лексика начала и конца трапезы в русском языке / И. Б. Левонтина, А. Д. Шмелев // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 578-583. Мечковская Н. Б. Концепты "начало" и "конец": тождество, антонимия, асимметричность / Н.Б. Мечковская // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 109-120. Мошанова Т. Л. История развития групп глаголов, обозначающих начало и конец процесса, в английском языке: Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 / Московский гос. пед. ун-т / Т. Л. Мошанова. – Москва, 1969. – 25 с. Падучева Е. В. Дейктические компоненты в семантике глаголов движения / Е.В. Падучева // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 121-136. Потапенко С. І. Мовна особистість у просторі медійного дискурсу (досвід лінгвокогнітивного аналізу): Монографія / С. І. Потапенко. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2004. – 360 с. Шешунова С. В. Семантика "начала" и "конца" в агитационных текстах / С. В. Шешунова // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 516-522. Шмелев А. Д. Из пункта А в пункт В / А. Д. Шмелев // Логический анализ языка. Семантика начала и конца. – М.: Индрик, 2002. – С. 181-194. Яковенко Л. Українські фразеологізми із семантикою появи, наявності та зникнення як виразники категорії Буття / Л. Яковенко // Вісник Львівського університету. Серія Філологія. – Ч.1. – 2004. – №34. – С. 251-256. Johnson M. The Body in the Mind: The Bodily Basis of Meaning, Imagination, and Reason / M. Johnson. – Chicago; L.: The University of Chicago Press, 1987. – 233 p. Lakoff G. Philosophy in the Flesh. The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought / G. Lakoff, M. Johnson. – N.Y.: Basic Books, 1999. – 624 p. Longman Dictionary of Contemporary English: New Edition. – Harlow: Longman, 2005. – 1950 p. Rosch E. Principles of categorisation / E. Rosch // Fuzzy Grammar / ed. by Bas Aarts, David Denison, Evelien Keizer, Gergana Popova. – N.Y.: Oxford University Press, 2004. – P. 91-108.